

Príručka pre siatie *Božieho slova*

Slová dnešného kázňového textu sa nachádzajú v L 8, 4 - 15:

“

A keď sa schádzal veľký zástup a z miest hrnuli sa k Nemu, hovoril v podobenstve: Vyšiel rozsievateľ, aby rozsieval svoje semeno. A keď rozsieval, niektoré padlo kraj cesty, pošliapali ho a nebeskí vtáci ho pozobali. Iné padlo na skalú, a keď vzišlo, uschlo, pretože nemalo vlahy. Iné však padlo medzi trnie a ho udusilo. A iné padlo do dobrej zeme, a keď vzišlo, prinieslo stonásobnú úrodu. Keď to povedal, zvolal: Kto má uši na počúvanie, nech počuje! Nato spýtali sa Ho učeníci, čo je to za podobenstvo. A On riekol: Vám je dané poznať tajomstvá kráľovstva Božieho, ale ostatným (hovorím) v podobenstvách, aby hľadeli, a nevideli, počuli, a nerozumeli. Podobenstvo znamená toto: Semeno je slovo Božie. To kraj cesty sú tí, čo počúvajú, a potom prichádza diabol a vyberá im slovo zo srdca, aby neverili a neboli spasení. To na skale sú tí, čo počúvajú slovo, s radosťou ho prijímajú, ale nemajú koreň, začas veria, a v pokušení odstupujú. Ktoré však padlo medzi trnie, sú tí, čo počúvajú, ale na cestách života udusia ich starosti, bohatstvo a rozkoš života, a nedozrejú. Ale ktoré padlo do dobrej zeme, sú tí, ktorí počúvajú slovo, zachovávajú ho v čistom a dobrom srdci, sú stáli a prinášajú úžitok.

”

Milí bratia a sestry,

Božie slovo je Božím vzácnym darom. To vieme, nie? Vidíme jeho pôsobenie – v Starej zmluve, v Ježišovi a v Novej zmluve, vidíme, ako formovalo cirkvi a ak sme k sebe úprimní, ako utváralo aj spoločnosť, v ktorej žijeme. Vidíme veľa pozitívnych vecí, ktoré nás Božie slovo naučilo - ako sa neodplácať, ako sa milovať navzájom. Počujeme zvesť o samotnom Ježišovi a o tom, čo nám hovorí o spáse, o záchrane, ktorou nás Boh dostal z veľmi bezútešnej situácie. Avšak, keď je Božie slovo tak dobré, ako je možné, že tak veľa ľudí ho odmieta? Prečo aj tolko z tých, ktorí sa hlásia ku cirkvi, ho nechcú počúvať, nechcú ho prijímať a podľa neho žiť? Prečo naše čísla členov (a to obzvlášť tých aktívnych) nevyzerajú tak dobre ako by sme mohli očakávať - veď hovoríme o Božom slove! O tom dokonalom slove, ktoré preniká až do rozdelenia duše a ducha, kĺbov a špikov! O tom, ktoré je ostrejšie ako dvojsečný meč! O tom, ktoré je svetlom pre naše nohy a svieti na našich chodníkoch! O slove, ktoré nevädne ako kvety, ale je večné! Tak prečo, keď sa pozrieme do našich životov, sa zdá, že tak rýchlo vyprchá a nie je efektívne?

Hoci si obraz ranej cirkvi často veľmi idealizujeme, toto sú otázky, s ktorými sa potýkala aj komunita prvotných učeníkov a prvých kresťanských generácií. Misia medzi Židmi takmer úplne zlyhala, pohania tiež nerozumejú zvesti, tak ako by vždy misionári chceli a Ježišovi nasledovníci sú zo situácie sklamaní. Veď predsa kto by nechcel prijať tak radostnú a život-meniacu zvesť?

Prečo aj keď Boh hovorí o rozširovaní kráľovstva Božieho či o sejbe Božieho kráľovstva, výsledky sa nedostavujú? A kto za to vôbec môže? Je to chyba Boha, resp. tých, ktorých povolal, nech rozsievajú spolu s ním? Je to chyba samotného semena? Alebo je problém v tom, kam padá?

Práve tejto otázke teodicey sa Ježiš venuje v podobenstve o štvorakej pôde. Vysvetľuje Božie konanie a to, čo stojí v ceste jeho kráľovstvu v tomto svete. Poďme sa preto bližšie pozrieť na ponúknutý obraz.

1

Prvý prípad sa týka rozsievania semena na kraj cesty, resp. na časť cesty, ktorá možno skôr slúžila ako chodník k poľu.

Semienko (Slovo Božie) je:
- zasiat

Otázkou je, či rozsievateľ plánoval, aby semiačka padli aj do tejto časti, alebo ich sem zavial vietor, ale v oboch prípadoch výsledkom je neúspech.

Táto pôda ilustruje tých, ktorí počúvajú, ale nerozumejú, takže ešte pred tým, ako ich stihne pôda prijať a priniesť úrodu, už je pôsobením iných okolností (nebeských vtákov alebo ľudským chodením) semiačko zničené.

Môže ísť teda buď o tých:

- ktorí Božie slovo počúvajú, hoci aj stále dookola, predsa však nepreniká ku nim do srdca
- ktorí sú zameraní viac na ľudské pôsobenie (chodník totiž prijíma skôr šľapaje človeka, ako semiačka) a kvôli nesprávnemu zameraniu
- na ľudí a nie na Boha, dochádza k zlyhaniu procesu rastu.

2

Druhým prípadom je pôda, ktorá obsahuje príliš veľa kameňov, pri ktorom neostáva dostatok miesta na pôdu. Ďalším nepriateľom takejto pôdy je spaľujúce slnko.

Semienko (Slovo Božie) je:

- zasiate
- prijaté a rýchlo vzrastá

Prírodné podmienky v Palestíne boli obzvlášť náročné na pestovanie. Striedali sa obdobia sucha s obdobiami dažďov, ktoré však občas spôsobili až záplavy. Nedostatok vlhky sa stal fatálnym aj pre druhú skupinu. Lukáš vysvetľuje, že práve toto ilustruje prchkosť druhej skupiny, keď sa dostavia pokušenia.

Tak ako rýchlo vyrástli, tak rýchlo aj umreli, pretože miesto toho, aby sa sústredili na to, čo je najdôležitejšie - na ich korene, tie zanedbali.

Mohli by sme povedať, tu by mohli patriť potencionálne dve skupiny ľudí:

- tí, ktorí sú entuziastickí o Božom slove, rýchlo sa nadchnú pre veci, ale aj rýchlo od nich upustia. Chýba im základ, na ktorom by budovali a ktorí by ich udržal pri živote aj v ťažkých časoch pokušenia a trápenia.

- tí, ktorí sa viac sústredia na to, ako vyzerajú pred inými, ako na to, čo je skryté a môže vidieť iba Boh.

3

Tretím prípadom je semiačko, ktoré je udusené okolitým trníom.

Semienko (Slovo Božie) je:

- zasiate
- prijaté a vzrastá
- zvláda aj prvotné návaly slnka a sucha

Keď rozsievateľ rozsieval semeno, nevidel trnie, ktoré rastie omnoho rýchlejšie. Predsa však v konkurenčnom boji o životný priestor toto víťazí nad semiačkom a vytláča ho do takej miery, že nemá dostatok prostriedkov na svoju ďalšiu existenciu.

Lukáš hneď vysvetľuje, že týmto trníom môže byť viacero vecí: starosti, bohatstvo, rozkoš sveta. Lukášova komunita zápasila s viacerými takýmito faktormi - prenasledovaním, udalosťami spojenými so židovskou vojnou a pádom chrámu, atď.

Text v zásade poukazuje na skutočnosť, že čím viac priestoru dávame v našich životoch našim trápeniam, ale aj pôžitkom, tým menej priestoru ostane na iné veci. To samozrejme neznamená, že tieto nemajú v živote svoje miesto, ale že nesmú nahradiť primárne postavenie kráľovstva Božieho.

Hoci semiačko je trvalejšie ako predchádzajúce dve skupiny, predsa ani ono nežije dostatočne dlho, aby prinieslo úžitok.

Poslednou skupinou je dobrá pôda, na ktorej je semiačko (Slovo Božie):

- zasiat
- prijaté a rýchlo vzrastá
- zvláda aj prvotné návaly slnka a sucha
- prináša úrodu!!!

Finálne sa dostávame k semiačku, ktoré plní svoj cieľ, naplňa svoje poslanie. Označuje tak všetkých tých, ktorí "počúvajú slovo, zachovávajú ho v čistom a dobrom srdci, sú stáli a prinášajú úžitok." Otázka, či správa o tom, že ide o 100-násobnú úrodu je prehnaná alebo nie, nie je až tak dôležitá, prostredníctvom tohto obrazu totiž autor vyjadruje 3 zásadné skutočnosti:

1. Boh seje všade - aj tam, kde by sa nám to mohlo zdať ako zbytočné (na kraj cesty). Mohli by sme povedať, že je až márnوترatný v tom, ako prináša svoje kráľovstvo do tohto sveta a s ním udeľuje svoju milosť! Nerozlišuje hodných alebo nehodných, ale všetkým zvestuje svoje slovo a pozýva ich do kráľovstva Božieho. A aj keď do svojej služby povoláva ľudí, rast jeho kráľovstva nie je závislý na nich, ale je úplne v Božej kompetencii. To však zároveň neznamena, že to je Božia chyba, keď niekto neprijme jeho pozvanie, alebo od viery odpadne, alebo ju nikdy do svojho života neaplikuje. Ako ukázalo podobenstvo, existuje veľa príčin, pre ktoré sa semiačku nedarí. Či už sú to vonkajšie podmienky - situácia, nepriaznivé okolnosti, či dokonca samotná činnosť toho Zlého, alebo sú to vnútorné záležitosti - ako starosti, iné záujmy, nesprávne nastavenie priorít, atď. Kráľovstvu Božiemu toho stojí v ceste naozaj veľa. No napriek tomu, že iba jedna skupina semiačok sa reálne uchyťáva, neznamena to stratu pre kráľovstvo Božie! A to nás vedie k druhému bodu:

2. Boh nás povzbudzuje, že hoci často vidíme pred našimi očami neúspech, nie je to tak. Sklamanie, ktoré pociťujeme, zlyhania, síce môžu odrádzať a zneisťovať, ale Boh hovorí, že nie sú finálne. Kráľovstvo Božie - ako je to naznačené aj na iných obrazoch (napr. kvások, horčičné zrno) - hoci má skromné začiatky, čaká ho veľký koniec a aj keď sa nám môže javiť ako porazené, napokon zvíťazí. Aj keď nám sa javí, akože zlyhalo, na konci bude rozhodujúcou entitou. Aj keď nám sa môže zdať, že stojí viac námahy a predsa sa výsledok nedostavuje, napokon budú všetky deficity kompenzované a Boh sám bude vládnuť. To však neznamena, že máme iba založiť ruky a čakať, ale...

3. Boh nás pozýva k reflexii. Hoci podobenstvo ako také sa nesnaží kategorizovať, kto je akou pôdou, príp. možno lepšie by bolo hovoriť o tom, akou pôdou sme v tejto fáze života, keďže viera je cesta s Ježišom, na ktorej niekedy neohrozene kráčame v jeho šľapajach a vyznávame, ako ho nikdy neopustíme a v druhom momente sa topíme a zapierame jeho meno. Predsa však aj toto podobenstvo môže slúžiť k určitému zamysleniu sa.

Vedie nás k otázke, akým prekážkam čelíme, aké okolnosti musí prekonávať kráľovstvo Božie, prípadne priamo, čo v našom živote robíme také, ktoré zamedzuje semiačku Božieho slova, aby v nás rástlo, prekvitalo a nakoniec vydalo úrodu.

Môžeme sa preto aj dnes, ako aj každý deň našich životov pýtať:

Nechávame Boha,
nech aj v nás zasieva
svoje dobré slovo?
Počúvame čo nám
hovorí?

Prijímame tieto
slová?
Prenikajú nám
skutočne do srdca?

Čo nás trápi, alebo
aké iné priority
nenechávajú miesto
pre Boha a jeho slovo
v našich životoch?

Prijímame Božie
slovo nielen
teoreticky, ale
aplikujeme ho aj do
našich životoch?

Aká úroda ostáva po
nás? Čo pôsobíme v
tomto svete, ale aj vo
vzťahoch, ktoré
máme?

Nech však zistíme čokoľvek, nič nie je stratené. Či už náš vzťah s Bohom trpí (to pomyselné zrníčko Božieho kráľovstva v nás), pretože sme zavalení množstvom povinností, ktoré nám nedajú dýchať. Alebo starosti štúdia a iné problémy života neustále vyrušujú a pripomínajú sa. Alebo aj vtedy, ak každodenná rutina, iné osoby, predmety, alebo aj my sami, nahradili Božie miesto a naše priority sa na chvíľu poplietli, nič nie je stratené.

My nie sme definovaný jednou z týchto "pôd". Nie sme iba v jednej skupine bez akejkoľvek možnosti niečo na tom zmeniť.

Boh rozsieva svoje slovo a chce, nech je všade prijaté. Každý deň rozsieva nové slovo, každý deň pozýva k svojmu stolu a volá.

Počúvaj.

Prijmi.

Nechaj rásť.

Prines úrodu.

Amen.

Mgr. Michaela Prihracki
Katedra Novej zmluvy